

РУДА

Зелені очі зустрілись із синіми. Та мить вічності здалася Настуні. Спочатку пильно глянула у вічі, а потім погляд упав на густе, ще не посивіле волосся. Він – Василь. Не сподівалася через тридцять років ось так зустріти. Тепло стало на серці.

Жінка з пишним, довгим рудим волоссям, зібраним у високий хвіст, теж привабила погляд Василя. Підійшов ближче, поглянув і зітхнув: «Вона. Настуня, його перше кохання, перша весна».

Прозвучало стривожене: «Як ти?» і формальна відповідь: «Добре», адже шляхи в кожного свої, навіщо про події на шляху життєвому розповідати.

– Радий побачити. Ти все така ж красива.

– Дякую. Вибач, поспішаю. Піду. Бувай здоровий.

І посмішку подарувала таку чарівну, він теж усміхнувся: «Добре, йди. Нехай щастить».

Пішла Настуня, хоч ішла до зупинки, а думками поверталася назад – до зустрічі з Василем. Так, у юні роки не завжди кохання має броню для захисту, часом воно, як квітка, просить води й поливу для життя. Василько кохав, проте друзі сміялися над ним: «не таку вибрав», «диви, яка руда», «дівчата є кращі». Соромився він свого кохання, хоч була Руда гарнюня, мила серцю; так і не відважився запропонувати зустрічатися, лиш дивився часом ніжно, і вона те знала.

Подумала Настуня, чому ж так Доля інколи пустує: кохання шле до тих, чиї близькі в роду образи носять у серці. Ось так і вони з Василем. Закоханість промінчиком осяяла їхні душі ще в шкільні роки, та не судилося. Можливо, то на краще. Якось матуся розповідала про своє дитинство, і про діда Василюва з боєм у голосі пригадала. Маленькою була матуся, післявоєнні роки, і дитки-дошкільнята, серед яких і вона, до поля після збору

зерна пішли залишки колосків шукати. Дід на той час сторожував, на чорному коні з нагайкою – такий сильний, молодий – на дітей наїхав і гнав їх, як звірят, до самого села. Нагайка та лише час від часу в повітрі поруч із дітками свистіла, аж ось тоненька смужечка торкнулася тілечка дрібного, тканина суkenочки останньої на плечі від удару розійшлась. І бігли сльози по обличчю, гіркі дитячі сльози, які запам'яталися на все життя. Так, не можна було брати колективне, чуже, але ж немає батька, загинув на війні, і мати в колгоспі до темної пори, і післявоєнний голод, і все вже зібрали, лишилися тільки в полі де-не-де колоски, яких не можна було взяти. А міг же злізти з коня, покликати малят, сказати: «Так, не можна брати, ідіть додому, діти. До поля більше не підходьте, бо тяжко нині, колосків не можу дати позбирати. Йдіть». Міг, як старий Макар, колись із дерева іграшку зробити, вручити діткам замість колосків, сказати: «Потерпіть, скоро хліб у всіх буде». Добре слово діткам, що росли без батьків, було потрібне, як сонечко в темряві. Нагайка, звісно, не була потрібна. І що ж – до старості жили по сусідству та дівчинка й чоловік, котрий гнав дошкільнят нагайкою з поля. Спілкувалися сім'ї, проте образа з дитинства, той ранній біль у серці материнському жили. А Василь – копія діда, це ж треба, щоб відтворилися до деталей усі риси зовнішності й характеру.

А ще матуся з гіркотою пригадала тітку Василя. У дитинстві солодше їй жилося при таткові, ніж іншим дітлахам, і дражнилася з безбатченків вона. Яюсь Настусиній матусі, тоді ще малесенькій дитині, жінка покійного дядька новеньку білизну в подарунок принесла. Одягнула мала й пішла на ви-

гін, навмисне юбку підняла, щоб побачили подруги обновку. На той час із тим шматтям були часи непрості, носили штопане, стареньке все, а дітлашня найменша зовсім без спіднього бігала в довгих сорочках. Тоді сусідська дівчинка, в якій татко один на всю вулицю повернувся з війни живим, голосно сказала: «Злодюжка, в мене вкрала. То мій татко мені купив, ти вкрала-вкрала. Тобі ж бо ніде взяти». Плакала мала, шепотіла: «Мені подарували», й ніхто не вірив. Матінка ж трудилася на полі до ночі. А потім, коли дізналася, не стала втручатися в дитячі суперечки, не пішла до сусідів і не підтвердила, що то зовиця подарунок принесла. Вважала, діти розберуться. Сусіди ж усе дозволяли своїм дітям, чужі дитячі сльози їх не турбували.

Настуся слухала тоді розповідь матусі, і та колишня образа переходила в її серце. Напевно, Доля посилала кохання дітям із цих родів, аби прощення та примирення прийшло в їхні душі.

Роз'їхалися в різні міста. Помер уже дід, постарили матусі, дорослі діти в обох. Не судилося бути в парі, хоч так могло би бути. Згодом кожен собі подружжя знайшов, діти-квіти в кожного чарівні... Дороги їхні перетнулися на мить і знову розбіглися назавжди. А все ж промінчик сонця юного кохання осяяв при зустрічі давно вмовклі серця...

Їхав Василь додому, а душу гріла зустріч. Її побачив. Чужа дружина, а така близька. В цій повновидій, високій жінці він бачив те високе, нескладне руде дівча з рясним ластовинням на обличчі, про яке думає чимало літ. Де б не жив, із ким би не сховався, але для Рудої в серці місце лишилося назавжди. «Красива, не моя, живи, бувай щаслива». У гарному настрої повертався до дітей і дружини.